

Cittaslow Felsefesinin İletilmesinde Bir Araç Olarak Belediye Web Sayfaları

Öğr. Gör. Esra BÜDÜN¹

Öğr. Gör. Aykut PAJO²

¹Kırklareli Üniversitesi / Pınarhisar Meslek Yüksekokulu, Pazarlama ve Reklamcılık Bölümü,
esrabudun@klu.edu.tr

² Kırklareli Üniversitesi / Pınarhisar Meslek Yüksekokulu, Otel Lokanta ve İkram Hizmetleri Bölümü,
aykut.pajo@klu.edu.tr

Özet: Küreselleşmenin insanları mecbur bıraktığı hızlı yaşam şartları, kentler üzerinde de bir takım olumsuzluklara neden olmaktadır. Bunlar; çevre kirliliği, yerel, doğal ve kültürel değerlerin kaybolması, kaynakların tüketilmesi, insan ilişkilerinde bozulma, özgünlüğün kaybolması, aynışma vb. şeklinde insan hayatını olumsuz şekilde etkileyen negatif etkilerdir. Küçük kentlerin yerel değerlerine sahip çıkması, özgünlüklerini koruması büyük kentlere karşı verdikleri var oluş mücadelesinde onları başarıya taşıyacak etkenlerden biri olarak görülebilir. Özgünlüğünü kaybetmeden sürdürülebilir kalkınmayı hedefleyen küçük kentler için Cittaslow (sakin kent/yavaş şehir) kriterlerini sağlamak suretiyle Cittaslow olmayı seçmek yerinde bir karar olacaktır. Sakin kent hareketi, iyi, temiz ve adil gıda felsefesi ile ortaya çıkan slow food hareketinin devamı niteliğindedir. Sakin kent hareketi, insanların yaşadıkları yeri benimsemesi, doğal, tarihi ve kültürel değerlerine sahip çıkması sayesinde başarıya ulaşan yerel üretimin desteklediği yerel sürdürülebilir bir kalkınma hareketidir. Bahsi geçen bu hareketin Cittaslow kent belediyelerince ne derece etkin şekilde ele alınıp hedef kitleye sunulduğunu analiz etmek ise çalışmanın temel amacını oluşturmaktadır. Bu amaçla, Cittaslow Türkiye Ağı'na üye olan kent belediyelerin web sayfaları bir içerik analizine tabi tutularak hem teorik hem de uygulama eksenindeki etkinlikleri, fonksiyon (işlevsel), sunum (görsellik) ve içerik indeksleri açısından değerlendirilecektir.

Anahtar Kelimeler: Cittaslow, Yavaş Şehir, Belediye.

1.GİRİŞ

Günümüz dünyasında yerel değerlerin hızla kaybolduğuna şahit olmaktayız. Küçük kentler büyük kentleri taklit etmekte, insanların ise kıyafetleri, yemek alışkanları hatta yaşamları bile gitgide birbirine benzemektedir. Kentler büyüyüp gelişme uğruna betonlaşıp özgün yapılarını terk etmekte, küreselleşmenin etkisi ile giderek birbirine benzer hale gelmektedir (Radstrom, 2011: 91). Küreselleşmenin insanların kitap, bilgi, kıyafet vb. pek çok şeye daha hızlı ve kolay bir şekilde ulaşmasını sağlamak suretiyle yaşamı kolaylaştırdığı düşünülmektedir. Ancak, hızlı ve tüketim odaklı çağımız anlayışı yerel değerlerin kaybolmasına özgünlüğün yitip gitmesine neden olmaktadır (Mayer ve Knox, 2007: 23).

Hızlı çalışmak, hızlı yolculuk ve hızlı karar verme neticesinde yaşadığımız anı kaçırdığımız, hızlı bir yaşam sürmekteyiz (Karakurt Tosun, 2013: 234). İnsanlar hayatın tadını çıkararak yaşamak ve hayattan zevk almak istemektedir. Cittaslow kentleri insanların hayatın tadını çıkararak yaşama isteklerine cevap verebilecek nitelikte kentleri ifade etmektedir.

Yaşamı yavaşlatmak insanların önemli buldukları ve ilgilerini çeken hususlara mümkün olduğunca zaman ayırıp, yaşamdan zevk almalarını sağlayan bir davranış biçimini ifade etmektedir (Yurtseven vd., 2010: 9). Cittaslow kentleri yaşanılabilir, huzurlu kentler olarak dikkat çekmektedir. Özgünlüğünü kaybetmeden yerel kaynakların kullanılarak sürdürülebilir kalkınmanın benimsendiği bu model tüm dünyada olduğu gibi Türkiye'de de rağbet görmektedir.

Büyük kentlerde iş, eğitim, eğlence, sağlık gibi imkanların fazla olması küçük kentlerdeki insanların büyük kentlere göç etmesine neden olmaktadır. Dolayısıyla küçük kentlerin nüfusu günden güne azalmaktadır. İmkanları sınırlı olan küçük kentlerin varlıklarını sürdürebilmelerinin yolu, büyük şehirlere benzemeye çalışmak yerine, kendi özgünlükleri ile yola devam etmek olmalıdır. Kentlerin özgünlüklerini korumalarının yolu ise Cittaslow ağına üye olmaları ve Cittaslow kriterlerini yerine getirmelerinden geçmektedir.

Cittaslow kentleri üzerine dikkat çeken çalışmalara bakıldığında; destinasyon tercihi ve kentsel kimlik (Köseoğlu, 2017) yerel mutfağın ve yerel halk üzerindeki etkisi (Olçay vd, 2017), internet sitelerinde yavaş şehir teması (Çoban ve Harman, 2016), Türkiye'deki gelişimi (Donat ve Yavuzçehre, 2016), gastronomi

turizmi (Sarioğlan ve Avcıkurt, 2016), slow food çalışmalarının önemi (Pajo ve Uğurlu, 2015), yaşam kalitesi ve ziyaretçi tecrübeleri (Hatipoğlu, 2015), sürdürülebilir kalkınma (Şahin ve Kutlu, 2014), yerel ve kentsel kimlik (Radstrom, 2014), sürdürülebilir kent kavramına farklı bakış açıları (Keskin, 2012), çevre ile bütünleşmiş yerel yönetim örneği (Sırım, 2012), yavaş turizmin gelişimi için model arayışları, küreselleşme ve yerelleşme arasındaki etkileşim (Grzelak, Kostulska vd., 2011; Radstrom, 2011; Servon ve Pink, 2015) şeklinde dağılım gösterdiği görülmektedir.

Bu çalışmada ise söz konusu araştırmalardan da yararlanarak, Cittaslow felsefesinin iletilmesinde birincil öncelik sahibi olan iletişim araçlarından web sayfaları incelemeye konu olmuştur. Nitekim dünya çapında kişi ve kurumlarla etkileşime geçmede elzem bir yere sahip olan web sayfaları önemli bir görev üstlenmektedir.

2.SLOW FOOD CITTASLOW KAVRAMLARI

2.1. Slow Food Kavramı

Küreselleşme ile gelen hızlı yaşam koşulları insanları hızlı yemek yemeye zorlamaktadır. Fast food (hızlı yemek) alışkanlığı günümüz yaşam koşullarının getirdiği bir zorunluluktur (Yurtseven, 2007: 163). Cittaslow (yavaş şehir) hareketinin temelini oluşturan slow food ise insanları yediklerinden tat alarak yemek yemeye davet eden, yerel mutfak kültürünün korunup sürdürülmesini savunan hızlı yemek yeme akımına karşı toplumsal bir duruştur (Nilsson vd., 2011: 373). Yavaş yemek lezzetli yiyeceklere duyarlı olmayı, yerel üretim ve tüketimi savunmaktadır (Schneider, 2008: 385). Slow Food Felsefesi; yerel tohumların kullanımını, yerel usuller ile insan sağlığına zararlı olmayan yöntemler kullanılmak suretiyle üretimi, üretici ve tüketici haklarının korunmasını savunmaktadır. Yavaş yemek hareketi, Carlo Petrini ve arkadaşlarının 1986 yılında açılışı yapılan bir fast food restoranı protesto etmesi ile başlamıştır (Walter, 2009: 1-3).

Hızlı yemek yeme alışkanlığı, İtalyan yaşam tarzına ve mutfak kültürüne aykırı olması nedeni ile Fast-food restoranları İtalya'da tepki ile karşılanmıştır (Radstrom, 2011: 92). Yavaş yemek hareketi; insanların tabiata saygılı olmasını, kendi yiyeceklerini yetiştirmesini, sağlıklı beslenmesini, yemek yemekten haz alınmasını, geleneklerin yaşatılmasını, yerel tatlılara sahip çıkılmasını ve birlikte yenen yemekler sayesinde sosyalleşmeyi amaçlamaktadır (Sırım, 2012: 122). Tüm bunlara ilave olarak yavaş yemek yemenin insanın hem bedensel, hem de ruhsal açlığını giderdiğini söylemek mümkündür (Güven, 2011: 114).

2.2.Cittaslow Kavramı

Citta İtalyanca'da kent, slow İngilizce'de yavaş anlamına gelmektedir. Yavaş kent hareketi, kentlerin kendi kimliklerini koruyarak yola devam etmeleri üzerine kurulmuş bir felsefedir (Miele, 2008: 136). Uluslararası bir birlik olan Cittaslow, 1999'da İtalya'da ortaya çıkmıştır. Cittaslow felsefesi; yerel kaynakların kullanılması ile özgünlüğün kaybedilmeden sürdürülebilir kalkınmayı savunmaktadır. Global bir yaşam tarzının benimsenmesiyle, sürekli olarak büyük şehirlere göç verip küçülen ve yok olma tehlikesi yaşayan küçük kentlerin, hayatta kalma mücadelesi olarak ifade edilebilen Cittaslow hareketi; teknoloji ile dost, insanların sağlıklı ve huzurlu bir ortamda yaşayabildiği kentler olarak karşımıza çıkmaktadır.

Büyük kentlerin büyük kentlere göç vermelerinin nedenleri; eğitim, sağlık, sosyal ve ekonomik imkanların yetersizliği şeklinde sıralanabilir (Semmens ve Freeman, 2012: 353-354).

Cittaslow, Slow Food'da olduğu gibi sürdürülebilir kalkınmayı desteklemektedir. Cittaslow H-hareketi, sakinlerin yaşadıkları yeri sahiplenmeleri, doğal güzellikleri, tarihi eserleri ve kültürel değerlerini korumaları, gelenek ve görenekleri gelecek kuşaklara aktarmalarıyla hayatı daha anlamlı kılmayı hedeflemektedir (Akman vd., 2013: 42).

Cittaslow hareketi üyeleri, yerel ve ayırt edici niteliklerinin kaynağını oluşturan geleneklerini koruma ile aynışmaya karşı durabileceklerini savunmaktadırlar (Ak, 2017: 889).

Chianti'nin (Greve in Chianti- İtalya) eski belediye başkanı Paolo Saturnini 1997 yılında yavaş yemek hareketinin öncüsü Carlo Petrini'ye yavaş yemek uygulamalarının yerel değerlerini koruyarak kalkınmayı hedefleyen küçük kentlerde uygulanması yönündeki düşüncesini aktarmıştır. Bu düşünce Carlo Petrini tarafından destek görmüştür (Petrini ve Padovani, 2011: 156). 1999 tarihinde Chianti, Orvieto, Bra ve Positano belediye başkanlarının yavaş yemek prensiplerini kentlerine uygulamaya başlaması, yavaş kent hareketinin başlangıcı sayılmaktadır (Pink, 2009: 453).

Türkiye ilk yavaş kentine, 2009 yılında Seferihisar'ın sertifikasını alması ile kavuşmuştur. Seferihisar'ı 2011 tarihinde birliğe üye olan Akyaka, Yenipazar, Gökçeada ve Taraklı takip etmiştir. Türkiye'deki sakin şehir sayısının üçü geçmesiyle de Türkiye Cittaslow Ağı kurulabilmiştir (cittaslowturkiye.org). Ardından 2012 yılında Türkiye Cittaslow Ağı'na Yalvaç, Vize ve Perşembe dahil olmuştur. 2013 yılında Halfeti, 2015 yılında Şavşat, 2016 yılında Uzundere, 2017 yılında ise Gerze, Göynük ve Eğirdir'in katılımı ile Türkiye Cittaslow Ağı toplamda 14 üyeye ulaşmıştır.

Yaşam kalitesini yükseltmeyi amaçlayan, çevreye zarar vermeyen, doğa dostu teknolojiyi kullanan, yerel gıda üretimi ve tüketimini destekleyen kentler, Cittaslow ağına kabul edilmektedir (Bilgi, 2013: 48).

Cittaslow olma kriterlerine bakıldığında; I) Çevre Politikaları II) Altyapı Politikaları III) Kentsel Yaşam Kalitesi Politikaları IV) Tarıma, Turizme, Esnaf ve Sanatkarlara Dair Politikalar V) Misafirperverlik, Farkındalık ve Eğitim ile İlgili Planlar VI) Sosyal Uyum Politikaları VII) Ortaklıklara İlişkin Politikalar başlıkları altında yaklaşık 70 kriterin varlığı göze çarpmaktadır (Üyelik Kriterleri, 2015).

Cittaslow kriterleri (*) ile belirtilen zorunlu, (**) belirtilen perspektif kriterler olmak üzere iki ayrı kategoriye ayrılmaktadır. Aday kentin üyeliğe kabulü için zorunlu kriterlerden en az 50 puan alması gerekmektedir. Puanlama yapılırken aday kentlerin projelere başlama ve bitiş tarihleri de ilave puan kazanılmasında etkili olmaktadır. Perspektif kriterlerinin gerçekleştirilmesi durumunda %15'e kadar ilave puan alınabilmektedir. Her ulusal cittaslow ağı kendi ülke şartlarına göre, %20'yi geçmemek kaydıyla ilave ulusal kriter/kriterler getirebilmektedir (Üyelik Kriterleri, 2015; Pajo, 2015: 67).

Üyelik kriterlerinin ardından, Türkiye Cittaslow Ağı'na üye olan kentlerden örneklere yer vermek yerinde olacaktır. Toplamda Türkiye Ağı'na üye olan kent sayısı 14'tür.

2.2.1. Türkiye'den Örnekler

Yalvaç: Bağlı olduğu il olan Isparta'nın 105 km. kuzeydoğusunda yer almaktadır. Deniz seviyesinden 1100 metre yüksekliktedir. Antik Pisidia kenti yakınlarında kurulmuştur (Yalvaç, 2013). Türkiye Cittaslow Ağı'na 2011 yılında dahil olmuştur.

Vize: Bağlı olduğu il olan Kırklareli'ye 60 km. mesafede yer alan Vize'nin kuzeyinde, Karadeniz bulunmaktadır. Güneyi ovalık, kuzeyi ise yüksek tepe ve ormanlıktır. İki adet höyük üzerinde olması sebebi ile ilçenin büyük bir kısmı I. derecede Arkeolojik Sit Alanı'na dahil edilmiştir (İlçemiz, 2014). Türkiye Cittaslow Ağı'na 2012 yılında dahil olmuştur.

Perşembe: Bağlı olduğu il olan Ordu'nun 13 km. batısında yer alan Perşembe'nin eski ismi Vona'dır (Perşembe'nin Tarihi, 2014). Kuzeyinde Karadeniz yer almaktadır. Doğal plajları ile ünlüdür. Türkiye Cittaslow Ağı'na 2012 yılında dahil olmuştur.

Halfeti: Bağlı olduğu Şanlıurfa'ya 120 km. mesafede yer alan Halfeti'nin eski adı Rumkale'dir. Kentin bir bölümü Birecik Barajı sularının altında kalmıştır (Halfeti'nin Tarihi, 2015). Suların yükselmesi ile Eski Halfeti'nin tamamının sular altında kalması beklenmektedir. Baraj gölü, yüzer restoranlar, siyah gül, taş evleri ile ünlüdür. Türkiye Cittaslow Ağı'na 2013 yılında dahil olmuştur.

2.2.2.Dünyadan Örnekler

İtalya - San Vincenzo: İtalya'nın orta kesiminde yer alan kasaba yaklaşık 7 bin kişilik nüfusa sahiptir. Denizden yüksekliği 2010 metre olan ve San Vincenzo'nun yüzölçümü 25.24 km² dir. En önemli ekonomik aktivitesini deniz kum-güneş-turizmi oluşturmaktadır. 2002 yılında yavaş şehir unvanını elde etmiştir. Aynı zamanda şarap kentleri birliği, zeytinyağ kentleri birliği vb. birliklere üyelikleri bulunmaktadır. San Vincenzo'daki öğrencilere yerel yemek kültürünün öğretilmesi amacıyla lezzet eğitimleri düzenlenmektedir. Bu eğitimler ile yerel üretimin önemi, yerel pişirme teknikleri, organik okul yemekleri, yerel tüketim bilincinin desteklenmesi amaçlanmaktadır (Yurtseven, vd., 2010: 47).

Polonya - Bisztynek, Warmia i Mazury: Polonya'nın orta kesiminde yer alan kasabada, 2012 yılında yapılan nüfus sayımına göre 2.516 kişi yaşamaktadır. Kentin yüzölçümü 2,16 km² dir. Denizden yüksekliği yaklaşık 71 metredir. Lidzbarka kapısı, Paris kilisesi kentin önemli tarihi eserleri arasındadır. Eski kasaba yürüyüşü, göl etrafında yürüyüş, Jeziorany, Zardeniki, Kikity, Biesowko, Zerbun köyleri yürüyüş rotaları bulunmaktadır. Nadrowski Göleti, Warmian Ormanı, Pluszne Gölü, Gleboczek Gölü ve Miodowko Gölü bölgedeki doğal hayatı izlemek isteyenlerin uğrak yerlerindedir. Açık hava müzesi, halk müzesi ve etnografya müzesi kentin önemli müzeleri arasındadır (<http://mojemazury.pl> erişim: 15.04.2014).

Kanada - Cowichan Bay: Temmuz 2009'da Cittaslow Ağı'na dahil olmuştur. Köyde organik simit ve ekmeğe, yerel peynir üretimi, organik giyim, ev yapımı dondurma, yerel çömlek dükkanı, geleneksel yerel yemeklerin sunulduğu restoranlar bulunmaktadır. Yörede kel kartal ve çeşitli balıkçıları vb. izlenebildiği kayak turları ilgi çeken aktivitelerin başında gelmektedir (www.cowichanbay.com erişim:17.03. 2014).

Yaşam kalitesinin iyileştirilmesi ve bu doğrultuda sürdürülebilir kalkınmanın hedeflendiği Cittaslow felsefesinin kavramsal kapsamı yukarıda verilmiştir. Bu kavramsal çerçeve göz önüne alınarak, Cittaslow felsefesinin iletilmesinde bir araç olarak işlev gösteren web sayfaları üzerine bir araştırma yapılması çalışmanın odak noktasını oluşturmaktadır.

3. YÖNTEM

Cittaslow kentlerinin belediyelerine ait web sitelerinin Cittaslow felsefesini iletmesi açısından karşılaştırılmasını içeren bu çalışmada metod olarak nitel araştırma yöntemlerinden biri olan içerik analizi yöntemi kullanılmıştır. İçerik analizi; temel anlamda birbirine benzeyen verilerin belirlenen kavramlar ve temalar yoluyla bir araya getirilip yorumlanmasıdır. Söz konusu bu yorumlama metin içerisindeki en küçük birimlerin dahi kategorilendirilmesine olanak sağlayan sistematik bir yöntemdir (Sözbilir, Güler ve Çiltaş, 2012; 567).

Araştırmanın evrenini Türkiye'deki Cittaslow Ağı'na üye olan belediyelerin web siteleri/sayfaları oluşturmaktadır. Bu ağlara bakıldığında, Türkiye'de bu ağa üye olan toplamda 14 Cittaslow kenti olduğu görülmektedir. Bu kentler (birliğe katılma tarihlerine göre);

- Seferihisar
- Akyaka
- Yenipazar
- Gökçeada
- Taraklı
- Yalvaç
- Vize
- Perşembe
- Halfeti
- Göynük
- Uzundere
- Şavşat

- Eğirdir
- Gerze

Yukarıda sıralanan kentler araştırmanın evrenini oluştururken örneklem olarak sadece 9 Cittaslow kenti araştırmaya dahil edilebilmiştir. Bu kentler, Seferihisar, Akyaka, Eğirdir, Perşembe, Şavşat, Uzundere, Yalvaç ve Göynük ve Gerze’dir. Geriye kalan Cittaslow kentleri olan Halfeti, Gökçeada, Taraklı, Vize ve Yenipazar ise belediye web sitelerinde Cittaslow ile ilgili hiçbir verinin olmaması veya oldukça az (sadece logo/video gibi) olması ve araştırma için yeterli olmadığı için araştırmaya dahil edilememiştir. Örneklem olarak seçilmiş olan Cittaslow belediyelerin web siteleri incelenmiş bu Web siteleri, belirlenen kategorilere göre analiz edilmiştir. Elde edilen verilerden belediyelerin karşılaştırmalı bir analizi yapılmıştır.

Araştırma genel anlamda bir karşılaştırma içerdiğinden, araştırmanın sonuçları bakımından bir güvenilirlik sorununun ortaya çıkmaması için söz konusu belediyelerin web sitelerine aynı tarih ve saat aralıklarında giriş yapılmış ve verilere güvenilir şekilde erişim sağlanmıştır.

Araştırmada kullanılan yöntem içerik analizi olduğundan, analizin gerçekleştirilmesi için bir kodlama cetveli ve kategoriler oluşturulmuştur. Bu kategorilerin oluşturulmasında ise alanda daha önce yapılmış olan çalışmalar taranmış (Alemdar ve Köker’in, 2011:238-239) ve Tanyıldızı ve Karatepe (2011;528)’nin “Belediyelerin Halkla İlişkiler Çalışmalarında Web Siteleri: İki Farklı Ülke Ve İki Farklı Belediye Analizi” adlı çalışmasından yararlanılmıştır.

İnceleme kapsamında Cittaslow belediyelerinin web siteleri, bilgi akışı, kaynak toplama ve haberleşme biçimini içeren fonksiyon özellikleri ile amaç, kapsam görsellik, erişebilirlik, gezilebilirlik, güncellik ve görülebilirlik indekslerini içeren sunum özelliklerini sağlama kapasitelerine göre değerlendirilmiştir. Bu açıdan değerlendirme; “Siteye Erişim”, “Kullanım Kolaylığı” ve “Genel Görünüş/Sunum” şeklinde üç farklı indekste gerçekleştirilmiştir. Fonksiyonel ve sunum indeksleri dışında, belediye web sitelerinin Cittaslow felsefesinin iletilmesine yönelik içeriklerinin belirlenebilmesi için “Cittaslow İçeriği” başlıklı bir diğer indekste incelemeye dahil edilmiştir.

Gerçekleştirilen bu çalışmada bir takım sınırlılıklar belirlenmiştir. Bunun nedeni verilerin sınırlı bir zamanda dijital ortamdan elde edilmesidir. Dijital tabanlı veriler oldukları için değiştirilmesi olası olan bu verilerin farklı tarihler bakıldığında da değişiklik göstermesi olasıdır.

Araştırmanın temel amacı, Cittaslow Türkiye ağına üye olan kent belediyelerinin web sayfalarında, Cittaslow felsefesini iletmedeki etkinliklerini belirlemeye yöneliktir. Bu amaç kapsamında sınırlılıklar dahilindeki belediye web sayfalarının karşılaştırmalı bir analizi yapılmıştır.

4. BULGULAR

Araştırmaya dahil edilen 9 adet belediye web sayfası, verilerin elde edilebilmesi için fonksiyon ve sunum ve içerik indeksleri açısından bir analizine tabi tutulmuştur. Elde edilen veriler ise aşağıdaki tablolarda belirtilmiştir.

Tablo 1: Belediyelerin Web Sitelerinin “Siteye Erişim” İndeksinin Analizi

SİTEYE ERİŞİM	Seferihisar	Akyaka	Eğirdir	Perşembe	Şavşat	Uzundere	Yalvaç	Göynük	Gerze
Google arama motoruna yazıldığında site bulunabiliyor mu?	Evet	Evet	Evet	Evet	Evet	Evet	Evet	Evet	Evet
Google arama motorunda site kaçınıcı sırada yer alıyor? (Google Optimizasyonu)	1. sıra	1. sıra	1. sıra	1. sıra	1. sıra	1. sıra	1. sıra	1. sıra	1. sıra
Sitenin yüklenme süresi ne kadardır? ¹	4 sn.	4 sn.	2 sn.	1 sn.	5 sn.	7 sn.	3 sn.	2 sn.	2 sn.

Ele alınan Cittaslow belediyelerinin web sitelerinin “Siteye Erişim” indeksi, en çok kullanılan Google arama motorundan elde edilen veriler ile incelemiştir. Bu açıdan bakıldığında genel olarak sitelerin arama motorunda arandığında hemen bulunabildiği ve ilk sırada çıktığı, erişim hızlarının ise yüksek olduğu görülmektedir. Ancak sitelerin yüklenme sürelerine bakıldığında genellikle 2-3 saniye olan yüklenme süreleri, Şavşat Belediyesi’nin web sitesinde 5 saniyeye, Uzundere Belediyesi’nde ise 7 saniyeye kadar çıktığı görülmektedir.

Tablo 2: Belediyelerin Web Sitelerinin “Kullanım Kolaylığı” İndeksinin Analizi

KULLANIM KOLAYLIĞI	Seferihisar	Akyaka	Eğirdir	Perşembe	Şavşat	Uzundere	Yalvaç	Göynük	Gerze
Ana sayfada site haritası var mı?	Hayır	Hayır	Hayır	Hayır	Hayır	Hayır	Evet	Hayır	Hayır
Ana sayfadan diğer linklere ulaşma olanağı var mı?	Evet	Evet	Evet	Evet	Evet	Evet	Evet	Evet	Evet
Sayfalar arası geçiş-bağlantı	Evet	Evet	Evet	Evet	Evet	Evet	Evet	Evet	Evet

¹ Sn. kısaltması zaman kavramı açısından “saniye” ölçüsünü nitelemektedir.

işler durumda mı?									
Her sayfada bir ana sayfa bağlantısı bulunuyor mu?	Evet	Evet	Evet	Evet	Evet	Evet	Evet	Evet	Evet
Arşive ulaşma imkanı var mı?	Kısmen	Hayır	Kısmen	Kısmen	Kısmen	Hayır	Evet	Kısmen	Hayır
Site içi arama seçeneği var mı?	Evet	Hayır	Hayır	Hayır	Evet	Hayır	Hayır	Evet	Evet
Çoklu dil seçeneği var mı?	Evet	Hayır	Hayır	Hayır	Hayır	Hayır	Hayır	Hayır	Hayır
“Bilgi Edinme” alternatifi var mı?	Evet	Hayır	Evet	Evet	Evet	Evet	Evet	Evet	Evet

Belediye web sayfalarının fonksiyonel özelliklerinden “Kullanım Kolaylığı” indeksinde ise, belediye web sitelerinin ziyaretçiler açısından kullanımının elverişli olup olmadığı irdelenmiştir. Tablo 2’deki bulgulara bakıldığında, araştırmaya dahil edilen 9 adet Cittaslow belediyesinden 8’inde site haritasının olmayışı dikkat çekmektedir. Ana sayfadan belediyenin diğer linklerine ve ilgili sayfalarına geçişin ise oldukça işler olduğu görülmektedir. Belediyelerinin birçoğunda arşivlere erişim mümkün olamamaktadır. Araştırmaya dahil olan belediye web sitelerinin yarısından çoğunun site içinde arama yapmaya uygun olmadığı, birinin hariç 8 belediyede ise çoklu dil seçeneğinin olmayışı dikkat çekmektedir.

Tablo 3: Belediyelerin Web Sitelerinin “Genel Görünüş/Sunum” İndeksinin Analizi

GENEL GÖRÜNÜŞ/ SUNUM	Seferihisar	Akyaka	Eğirdir	Perşembe	Şavşat	Uzundere	Yalvaç	Göynük	Gerze
Ana sayfa sade, açık ve anlaşılır mı?	Evet	Hayır	Kısmen	Evet	Evet	Evet	Evet	Evet	Evet
Sayfalarda renk/renkler kullanılmış mı?	Evet	Evet	Evet	Evet	Evet	Evet	Evet	Evet	Evet
Zemin rengi nedir?	Beyaz	Beyaz	Mavi	Beyaz	Beyaz	Mavi	Beyaz	Sarı	Beyaz
Fon müziği var mı?	Hayır	Hayır	Hayır	Hayır	Hayır	Hayır	Hayır	Hayır	Hayır
Sayfada kenar boşlukları var mı?	Evet	Hayır	Hayır	Evet	Evet	Hayır	Evet	Evet	Evet
Tanıtma yönelik fotoğraf kullanılmış mı?	Evet	Evet	Evet	Evet	Evet	Evet	Evet	Evet	Evet
Sayfadaki butonlar işler mi?	Evet	Evet	Evet	Evet	Evet	Evet	Evet	Evet	Evet
Sayfalarda ikon ve banner yoğunluğu var mı?	Evet	Hayır	Hayır	Hayır	Evet	Hayır	Evet	Hayır	Hayır
Sayfadaki yazılar karakter ve punto bakımından okunabilir mi?	Evet	Evet	Evet	Evet	Evet	Evet	Evet	Evet	Evet

Sitedeki yazılar, resimler ya da diğer grafikler dengeli mi?	Hayır	Hayır	Hayır	Hayır	Hayır	Hayır	Hayır	Hayır	Evet	Hayır
Ana sayfa zemininde metinlerin okunmasına engel bir durum var mı?	Hayır	Hayır	Hayır	Hayır	Hayır	Hayır	Hayır	Hayır	Hayır	Hayır
Sitede gereksiz resim, görüntü, yazı ve linklere yer verilmiş mi?	Hayır	Hayır	Hayır	Hayır	Hayır	Hayır	Hayır	Hayır	Hayır	Hayır

Cittaslow belediyelerinin web sitelerinin incelendiği “Genel Görünüş/Sunum” indeksi sonuçları Tablo 3’t verilmiştir. Buna göre genel olarak belediyelerin web sitelerinin görsel öğeleri üzerine odaklanılmıştır. Tabloya bakıldığında belediyelerin çoğunun web sayfa tasarımında açıklıktan ve sadelikten yana olduğu ve belirli ölçülerde dengeli renk dağılımının olduğu ifade edilebilir.

Belediyelerin tümü tanıtımlarına yönelik görsel kullanmış, sayfalardaki butonların işlevliği sağlanabilmiş ve sitelerdeki metinlerin punto ve karakterleri, site ziyaretçileri açısından oldukça elverişli dizayn edilmiştir. Nitekim belediyelerin web sitelerindeki görseller, metinler ile kıyaslandığında bir denge sağlanamadığı göze çarpmaktadır. Fakat sitelerde gereksiz yazı ve görsel kullanımı mevcut değildir. Dolayısıyla analiz edilen Cittaslow belediyeleri web sitelerinin küçük farklılıklar olsa da genel anlamda benzerlik gösterdiği sonucuna varılabilir.

Tablo 4. Belediyelerin Web Sitelerinin “Cittaslow İçeriği” İndeksinin Analizi

CİTTASLOW İÇERİĞİ	Seferihisar	Akyaka	Eğirdir	Perşembe	Şavşat	Uzundere	Yalvaç	Göynük	Gerze
Ana sayfada Cittaslow logosu var mı?	Evet	Evet	Evet	Evet	Evet	Evet	Evet	Evet	Evet
Ana sayfada görünür halde Cittaslow ile ilgili bilgilendirme var mı?	Hayır	Evet	Hayır	Hayır	Hayır	Hayır	Evet	Evet	Hayır
Cittaslow Türkiye ağı olan Cittaslowturkiye.org sitesine bir yönlendirme var mı?	Evet	Hayır	Evet	Hayır	Hayır	Evet	Evet	Hayır	Evet
Belediye web sitesi haricinde Cittaslow felsefesini iletmek için harici bir site/bağlantı var mı?	Evet	Hayır	Evet	Hayır	Evet	Evet	Evet	Evet	Evet
Cittaslow felsefesini iletmeye yönelik	Evet	Evet	Hayır	Evet	Evet	Evet	Evet	Evet	Evet

sosyal medya hesapları var mı?									
(Var ise) Sosyal medya hesapları ana sayfada görünür mü?	Evet	Hayır	Hayır	Evet	Evet	Hayır	Hayır	Evet	Evet
Cittaslow ile ilgili “Bilgi Edinme” fonksiyonu (kutucuk/e-mail/tel/fax vb.) var mı?	Evet	Hayır	Evet	Evet	Evet	Evet	Evet	Evet	Evet

Cittaslow hareketine özgü içeriklerinin analiz edildiği başlık ise “Cittaslow İçeriği” indeksidir. Tablo 4’teki bulgular incelendiğinde, analiz edilen tüm belediyelerin web sayfalarında olması gerektiği gibi Cittaslow logosunun varlığı göze çarpmaktadır. Ancak büyük çoğunlukta belediye web sitelerinin ana sayfalarında görünür şekilde Cittaslow ile ilgili bilgilendirme bulunmamaktadır. Ancak bu bilgilendirme çoğunlukla ana sayfa dışında harici bir bağlantı veya site aracılığıyla gerçekleştirilmektedir. Sitelerin birçoğunda Cittaslow Türkiye Ağı olan cittaslowturkiye.org sitesine yönlendirme mevcuttur. Ancak bu yönlendirme dolaylı şekilde veya görünür olmadığı için ziyaretçiler açısından dezavantajlı bir durum olarak kabul edilebilir.

Bir belediye hariç belediyelerin tümünün sosyal medya hesaplarının olduğu ve bu hesapların web sayfalarında görünür olduğu dolayısıyla Cittaslow felsefesinin iletilmesinde bir araç olarak kullanılabilceği ifade edilebilir. Ancak Cittaslow ile ilgili bilgilenecek istenen kullanıcılar için ayrılmış harici bir bilgi edinme fonksiyonu bulunmamaktadır.

5. DEĞERLENDİRME

- Cittaslow kent belediyelerinin web sayfaları erişim açısından değerlendirildiğinde, tümünün Google arama motorunda bulunabildiği üstelik ilk sırada yer aldığı ancak yüklenme sürelerinin farklılık gösterdiği görülmektedir. Ziyaretçiler açısından ve Cittaslow felsefesinin iletilmesi açısından “Siteye Erişim” indeksinin oldukça etkin kullanıldığı ifade edilebilir.
- “Kullanım Kolaylığı” indeksi açısından bir değerlendirme yapılacak olursa, sitelerin büyük çoğunluğunda site haritası olmaması, yine belediyelerin büyük çoğunluğunun arşivlerine erişimin görünürde mümkün olmaması, yabancı ziyaretçiler açısından çoklu dil seçeneğinin bulunmaması, Cittaslow felsefesinin iletilmesini olumsuz yönde etkileyebilmektedir.
- Belediyelerin web sitelerinin “Genel Görünüş/Sunum” indeksleri incelendiğinde, sayıca üstün olarak belediyelerin ana sayfalarında açık, sade ve dengeli renk dağılımlarının olması, sayfalardaki butonların işler olması, görsel kullanımının yoğun olması gibi etkenler ziyaretçiler açısından oldukça elverişli bir görüntü sunabilmektedir.
- Son olarak “Cittaslow İçeriği” indeksine bakıldığında ise genel anlamda belediyelerin web sitelerinin tamamında Cittaslow logosuna yer verilmiştir. Ancak ana sayfalardaki Cittaslow ile ilgili görünür bir bilgilendirme olmaması, varsa bu bilgilendirmenin harici bir bağlantı yoluyla sağlanması ziyaretçiler için ekstra bir çaba gerektirdiğinden dezavantajlı bir durum olarak değerlendirilebilir. Belediyelerinin tamamına yakınının sosyal medya hesaplarının varlığı ziyaretçiler açısından her ne kadar elverişli olsa da bu sosyal medya hesaplarının birçoğunda Cittaslow ile ilgili herhangi bir içeriğin olmaması yine Cittaslow hareketinin bilinirliğini olumsuz yönde etkileyebilmektedir.

6. SONUÇ VE ÖNERİLER

6.1. Sonuç

Sakin şehir anlamına gelen Cittaslow hareketi, küreselleşmenin kaçınılmaz bir sonucu olarak hızlı yaşam, standartlaşma ve yerel dokunun kaybolma tehlikesine karşı ortaya çıkmış bir kentler birliğidir. İtalya kaynaklı bu harekete Türkiye’den toplamda 14 kent üyelik kriterlerini sağlaması sonrasında dahil olmuştur.

Cittaslow Türkiye ağına üye olan bu 14 kentin -yavaş şehir- hareketine belediye web sayfaları aracılığıyla nasıl destek verdiği ise bu araştırmanın temel amacını ortaya koymaktadır. Yapılan analiz sonucunda belediye web sayfalarının dört farklı indekste yavaş şehir hareketini iletmedeki etkinlik düzeyleri belirlenmeye çalışılmıştır. Buna göre, “Siteye Erişim” bakımından oldukça işler olan belediye web sayfaları, “Kullanım Kolaylığı” indeksinde yer alan alternatif dil kullanımına açık olmaması, site içi aramanın uygun olmaması, geçmiş etkinlikler/faaliyetler konusunda bilgilenmek isteyen ziyaretçiler için arşive erişimin kısmen veya hiç olmaması ve site haritasının olmaması –yavaş şehir- felsefesinin iletilmesinde bir dezavantaj olarak nitelendirilebilir. “Genel Görünüş/Sunum” indeksi açısından analiz edilen belediye web sitelerin ziyaretçiler açısından elverişli sonuçlar verdiği ifade edilebilir.

Son olarak “Cittaslow İçeriği” indeksine bakıldığında, belediyelerin büyük çoğunluğunun web sitelerinde Cittaslow ile ilgili görünür bir bilgilendirme sunmaması –harici bağlantı dışında-, sosyal medya hesaplarında buna ilişkin içeriklerin olmaması, Cittaslow ile ilgili bir bilgi edinme fonksiyonlarının olmaması gibi nedenlerden ötürü, analiz edilen belediyelerin web sayfalarının Cittaslow felsefesinin iletilmede yeterince etkin olmadıkları ifade edilebilir.

6.2. Öneriler

Cittaslow Türkiye ağına üye olan toplamda 14 kentin 9’u, belediye web sitelerinde Cittaslow’a yönelik içeriğe yer vermektedir. Ancak bu içeriklerin -yavaş şehir- Cittaslow felsefesini iletmede yeterli olmadığı göze çarpmaktadır. Dolayısıyla Cittaslow üyelik kriterlerinden olan “Cittaslow logosunun internet sayfasında ve antetli kağıt üzerinde kullanımı”nın belediyeler tarafından dikkate alınması önerilebilir (<http://cittaslowturkiye.org/uyelik-sureci-ve-kriterler/>).

Tüm bunlar neticesinde Cittaslow- yavaş şehir- olgusuna yönelik yapılmış çalışmalar incelendiğinde niceliksel çalışmaların azlığı nedeniyle bu çalışmanın ilgili alana yarar sağlayacağı umulmaktadır.

KAYNAKÇA

- Ak, D. (2017). “Yavaş Kent (Cittaslow) Hareketi ve Türkiye Örnekleri Üzerine Bir Değerlendirme”, Uluslararası Sosyal Araştırmalar Dergisi, Cilt: 10 Sayı: 52, ss. 884-903.
- Akman, E., Nergiz, N. ve Akman, Ç. (2013). Sürdürülebilir Bir Kalkınma İçin Yavaşça Acele Et (Festina Lente). Yerel ve Bölgesel Kalkınma Küresel ve Yerel Bakış Açılı. Celal Bayar Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü Yayını, 1. (1), 37-54.
- Alemdar, M. & Köker, N. (2011). Siyasi Partilerin 2007- 2011 Türkiye Genel Seçimlerinde Web Sitesi Kullanımı Ve Karşılaştırmalı Analizi. Sosyal Bilimler Enstitüsü Dergisi Sayı: 31/2.
- Bilgi, M. G. (2013). “Türkiye’nin Sakin Şehirlerinde Permakültürel Koruma, Planlama, Yönetim ve Eğitim Pratikleri”, Selçuk Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü Dergisi, C. XXIX, ss. 45-59.
- Cittaslow Türkiye Ağı, (2018), <http://cittaslowturkiye.org/uyelik-sureci-ve-kriterler/> erişim: 02.02.2018.
- Çoban, Ö. ve Harman, S. (2016) “Yavaş Şehir (Cittaslow) Türkiye Ağı’na Üye Olan Şehirlerin İnternet Sitelerinde Yavaş Şehir >Temasının Görünürlüğü Üzerine Bir Araştırma, İşletme Fakültesi Dergisi, (17) 2, ss. 235-253, <http://dergipark.gov.tr/download/article-file/268900> erişim: 22.02.2018
- Donat, O. ve Yavuzçehre, P., S. (2016) “Sakin Kent Hareketinin Türkiye’deki Gelişimi Üzerine Bir Değerlendirme”, Uluslararası Sosyal Araştırmalar Dergisi, (9)42, ss. 1480-1488, http://www.sosyalarastirmalar.com/cilt9/sayi42_pdf/6iksisat_kamu_isletme/donat_onur_pinarsavasyavuzcehre.pdf erişim: 22.02.2018.
- Grzelak - Kostulska, E., G., Holowiecka, B. ve Kwiatkowski, G. (2011). “Cittaslow International Network: An Example of a Globalization Idea?”, Researchgate, 186-192.

- Grzelak - Kostulska, E., G., Holowiecka, B. ve Kwiatkowski, G. (2011). "Cittaslow International Network: An Example of a Globalization Idea?", *Researchgate*, 186-192.
- Güven, E. (2011). "Yavaş Güzeldir: "Yavaş Yemek"ten "Yavaş Medya" ya Hızlı Tüketime Dair Bir Çözüm Önerisi", *Selçuk Üniversitesi İletişim Fakültesi Dergisi*, C.7, S.1., ss. 113-121.
- Halfeti'nin Tarihi. (2015). www.halfeti.bel.tr adresinden 03 Nisan 2015 tarihinde alınmıştır.
- Hatipoğlu, B. (2015) "Quality of Life and Visitor Experiences, *Journal Tourism Planning & Development*, (12)1, <http://www.tandfonline.com/doi/abs/10.1080/21568316.2014.960601>.
- <http://cittaslowturkiye.org/> erişim: 24.01.2018.
- <http://mojomazury.pl> erişim: 15.04.2014
- İlçemiz. (2014). www.vize.bel.tr adresinden 12 Haziran 2014 tarihinde alınmıştır.
- Karakurt Tosun, E. (2013). "Yaşam Kalitesi Ekseninde Şekillenen Alternatif Bir Kentsel Yaşam Modeli: Yavaş Kentleşme Hareketi", *Uludağ Üniversitesi İİBF Dergisi*, C. 32, S. 1, ss. 215-237
- Keskin, E. B. (2012). "Sürdürülebilir Kent Kavramına Farklı Bir Bakış: Yavaş Şehirler (Cittaslow)", *Paradoks Ekonomi, Sosyoloji ve Politika Dergisi*, C. 8, S. 1, s. 81-99.
- Knox, P. L. (2005). "Creating Ordinary Places: Slow Cities in a Fast World", *Journal of Urban Design*, 1(10), 1-11.
- Köseoğlu, E. (2017) "Destinasyon Tercihinde Kentsel Kimliğin Etkisi: Sakin Şehir Göynük Örneği", 4. Disiplinlerarası Turizm Araştırmaları Kongresi, 9-12 Kasım, ss. 63-78, https://www.academia.edu/35652888/Destinasyon_Tercihinde_Kentsel_Kimli%C4%9Fin_Etkisi_Sakin_%C5%9Eehir_G%C3%B6yn%C3%BCk_%C3%96rne%C4%9Fi, erişim: 22.02.2018.
- Lowry, L. L. ve Lee, M. (2011). "CittaSlow, Slow Cities, Slow Food: Searching For a Model For The Development of Slow Tourism", 42nd Annual Conference Proceedings: Seeing the Forest and the Trees – Big Picture Research in a Detail-Driven World, Travel & Tourism Research Association, London, Canada, 19-21 Haziran.
- Mayer, H. ve Knox, P. (2010). "Small-Town Sustainability: Prospects in the Second Modernity", *European Planning Studies*, 10(18), 1545-1565.
- Mayer, H. ve Knox, P. (2010). "Small-Town Sustainability: Prospects in the Second Modernity", *European Planning Studies*, 10(18), 1545-1565.
- Mayer, H. ve Knox, P., L. (2007). "Pace of Life and Quality of Life: The Slow City Charter", *Community Quality of Life Indicators Best Practices 3*, ss. 20-39.
- Miele, M. (2008). "Cittaslow: Producing Slowness Against The Fast Life", *Space and Polity*, V. 12, N. 1, p. 135-156.
- Nilsson, J., H., Svard, A. C., Widardsson, A., Wirell, T. (2011). Cittaslow' Eco-gastronomic Heritage as a Tool for Destination Development. *Current Issues in Tourism*, 14(4), 373-386, http://www.researchgate.net/publication/233349235_Cittaslow_eco-gastronomic_heritage_as_a_tool_for_destination_development, adresinden 15 Haziran 2015 tarihinde alınmıştır.
- Olçay, A., Giritöğlü, İ., ve Özekici, Y., K. (2017). Sakin Şehir Prensiplerinin Halfeti'nin Yerel Mutfak Üzerindeki Etkisinde Yerel Halkın Tutumu Üzerine Bir Araştırma", *Uluslararası Sosyal Araştırmalar Dergisi*, 10(51), http://www.sosyalarastirmalar.com/cilt10/sayi51_pdf/8_diger_sosyalbilimler/olcay_atinc.pdf
- Pajo, A. ve Uğurlu, K. (2015). "Cittaslow kentleri için slow food çalışmalarının önemi", *Electronic Journal of Vocational Colleges*, 5(6), 65-73.
- Perşembe'nin Tarihi. (2014). www.persembe.bel.tr adresinden 13 Haziran 2014 tarihinde alınmıştır.
- Petrini, C. ve Padovani, G. (2011). *Slow Food Devrimi*, (cev. Çağrı EKİZ), İstanbul: Sinek Sakız Yayınevi.
- Pink, S. (2008). "Sense and Sustainability: The Case of the Slow City Movement", *Local Environment*, 2(13), 95-106.
- Radstrom, S. (2011). "A Place-Sustaining Framework for Local Urban Identity: An Introduction and History of Cittaslow", *Italian Journal of Planning Practice*, 1(1), 90-113.
- Radstrom, S. (2011). "A Place-Sustaining Framework for Local Urban Identity: An Introduction and History of Cittaslow", *Italian Journal of Planning Practice*, 1(1), 90-113.
- Radstrom, S. (2014) "A PlaceSustaining Framework for Local Urban Identity: an Introduction and History of Cittaslow", *Italian Journal of Planning Practice*, <http://www.ijpp.it/index.php/it/article/viewFile/8/8>, erişim: 22.02.2018.
- Şahin, İ., Ş. ve Kutlu, S., Z. (2014) "Cittaslow: Sürdürülebilir Kalkınma Ekseninde Bir Değerlendirme", *Journal of Tourism and Gastronomy Studies*, (2)1, http://jotags.org/full_issues/2014_vol2_issue1.pdf#page=60, erişim: 22.02.2018.
- Sarioğlan, M. ve Avcıkurt, C. (2016). "The Role of Gastronomy Tourism in Slow Cities: Case of Turkey", *Researchgate*, 68-72.
- Schneider, S. (2008). Good, clean, fair: The rhetoric of the Slow Food Movement. *College English*, 70(4), 384-402.
- Semmens, J. and Freeman, C. (2012). The value of Cittaslow as an approach to local sustainable development: A New Zealand perspective. *International Planning Studies*, 17(4), 353-375.
- Servon, L. J. ve Pink, S. (2015). "Cittaslow: Going Glocal in Spain", *Journal of Urban Affairs*, 3(37), 327-340.

- Sırım, V. (2012). “Çevreyle Bütünleşmiş Bir Yerel Yönetim Örneği Olarak “Sakin Şehir” Hareketi ve Türkiye’nin Potansiyeli”, Tarih Kültür ve Sanat Araştırmaları Dergisi, C. 1, S. 4, ss. 119-131.
- Sözbilir, M., Güler, G., Çiltaş, A. (2012), “Türkiye”de Matematik Eğitimi Araştırmaları: Bir İçerik Analizi Çalışması.” Kuram Ve Uygulamada Eğitim Bilimleri, Cilt:12, Sayı:1.
- Tanyıldızı, N., İ ve Karatepe, S. (2011) “Belediyelerin Halkla İlişkiler Çalışmalarında Web Siteleri: İki Farklı Ülke Ve İki Farklı Belediye Analizi”, E- Journal Of New World Sciences Academy, Vol.6, Number.3.
- Üyelik kriterleri (2015) <http://cittaslowturkiye.org/uyelik-sureci-ve-kriterler/>, erişim 30.05.2015
- Walter, L. (2009). Slow Food and Home Cooking: Toward a Relational Aesthetic of Food and Relational Ethic of Home. The Journal of The Center for Food in Community and Culture, 1(1), 1-23, http://www.uwgb.edu/cfcc/files/pdf/Slow_Food_&_Home_Cooking.pdf, adresinden 15 Haziran 2015 tarihinde alınmıştır.
- www.cowichanbay.com erişim:17.03. 2014
- Yalvaç (2013). www.yalvac.bel.tr adresinden 11 Aralık 2013 tarihinde alınmıştır.
- Yurtseven, H. R., Kaya, O. ve Harman, S. (2010). Yavaş Hareketi, Ankara: Detay Yayıncılık.
- Yurtseven, H., R. (2007). Slow Food ve Gökçeada: Yönetmel Bir Yaklaşım. Ankara: Detay Yayıncılık.